

נערך ורכבג: אריה משה, יואל בקל, עדיד כוני מצלית, מריליג רחר

נושא מספר 15:

הצומת

הגדרות, סוגים וחוקים

סוגי צמתים

צומת הצטלבות - מפגש שבו שתי דרכים חוצות זו את זו בצורת צלב. זהו המבנה הנפוץ ביותר של צומת.

צומת קמץ – צומת שבו דרך מסתיימת באמצעה של דרך אחרת, כך שמפגש הוא דמוי האות T. לצומת זה שלוש זרועות, ששתיים מהן מהוות דרך אחת.

צומת הסתעפות – צומת קמץ ימינה ומיד אחרי צומת קמץ שמאלה (ולהיפך).

זכות קדימה בצומת ערום

- ראשית יש לזכור כי תמיד: 'זכות קדימה מקבלים ולא לוקחים'!
- בצומת 'עירום' יש לתת תמיד זכות קדימה לרכב המגיע מימין.
- כאשר בעל רכב נמצא בצומת 'עירום' והוא מעוניין לבצע פניית פרסה או לפנות שמאלה הוא חייב לתת זכות קדימה גם לנהג הבא מימינו וגם לנהג אשר מגיע ממול.
- כאשר אחת הכניסות לצומת כוללת כביש עפר/חנות נוחות/ תחנת דלק - חלה על הרכב המגיע מדרך זו החובה לתת זכות קדימה לכל רכב אחר הנמצא בצומת.

זכות קדימה

כדי לאפשר זרימת תנועה נקבעו כללי מתן זכות קדימה בדרך. על נהג לנהוג באחריות וזהירות ולא לסמוך כי הנהג שמולו ייתן לו זכות קדימה.

מתן זכות קדימה בכביש תינתן:

- נהג ייתן תמיד זכות קדימה לשאר הנהגים בכביש במידה והוא יוצא מדרך עפר/ חצר בית/ חנייה/ תחנת דלק.
- בדרך צרה על נהגים מ-2 הכיוונים לסטות עד כמה שאפשר לשפת הכביש ובמקרה הצורך גם לרדת לשול הכביש כדי למנוע תאונה.
- כאשר הדרך צרה ותלולה, הרכב היורד ייתן זכות קדימה לרכב העולה.

זכות קדימה

- במעגל תנועה חייבים לתת זכות קדימה למי שנקבעה לו הזכות.
- לפני מעבר חצייה חייב הנהג להאט ולאפשר להולכי הרגל לחצות בבטחה.
- בצומת ללא תמרורים הפונה שמאלה חייב לתת זכות קדימה לרכבים הבאים ממול ומימין.

זכות קדימה

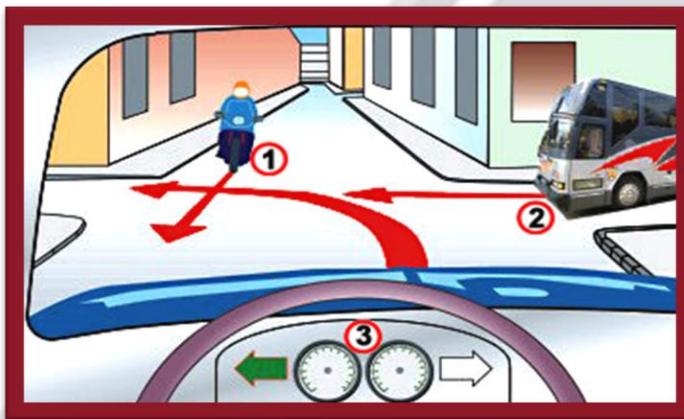
לפניכם מס' מקרים, למי ניתנת זכות הקדימה?

1 ואחריו הרכב הכחול

1, אח"כ 3 ואז 2

1, אח"כ 2 ואז 3

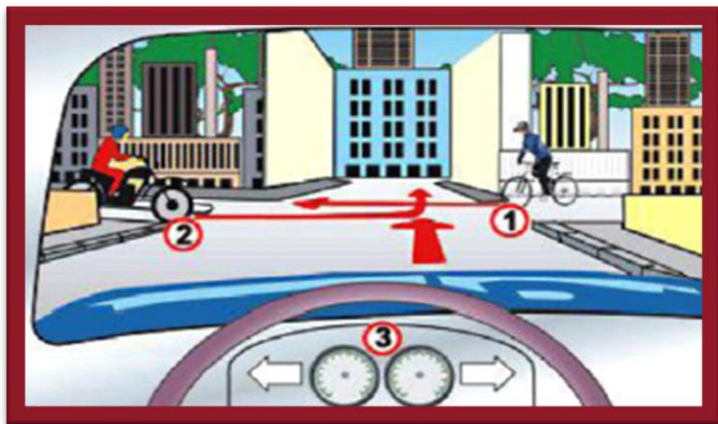
2, אח"כ 1 ואז 3

זכות קדימה

לפניכם מס' מקרים, למי ניתנת זכות הקדימה?

1, אח"כ 2 ואז 3

1, אח"כ 3 ואז 2

2, אח"כ 1 ואז 3

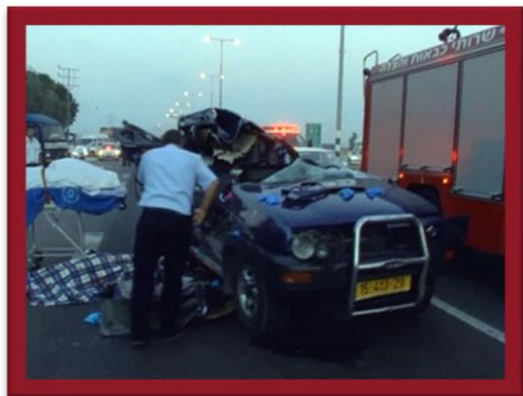
3, אח"כ 2 ואז 1

אי נתינת זכות קדימה

בתאונת דרכים בין מכונית פרטית לטרקטור בכביש שבין צומת מגידו לעפולה נהרגו שלושה בני אדם..

קצין התנועה אמר כי "מדובר בצומת מנחת מגידו, טרקטור שופל שיוצא מדרך עפר ורוצה לפנות שמאלה, חוסם את דרכו של ג'יפ - מה שגורם לתאונה קשה עם שלושה הרוגים וילד פצוע קשה. נהג הטרקטור במצב קל פונה לביה"ח העמק".

"אנחנו מדברים על תאונה שקרתה בסביבות השעה 18:00, באור יום. יש תמרור של זכות קדימה, משום מה נהג הטרקטור לא נתן זכות קדימה ותאונה קרתה".

הסדרי תנועה בצומת

צומת בלתי מוסדר - בצומת כזה לא נעשה כל צעד פיזי להסדרת התנועה, ולפיכך חלים בו כללי מתן זכות קדימה.

תמרור "תן זכות קדימה" - מתן אפשרות לעוברי דרך אחרים שלהם נקבעה זכות קדימה, להתקדם בדרך בלי; לעצור, להמתין, לשנות את מהירותם או לסטות מקו התקדמותם.

תמרור "עצור" - בחלק מהדרכים הנכנסות לצומת מוצב תמרור עצור, המורה לנהג המגיע בדרך זו לעצור עצירה מוחלטת, ורק לאחר מכן להיכנס לצומת, ורק אם אינו מפריע לנהגים אחרים הנכנסים אליו.

הסדרי תנועה בצומת

צומת מרומזר - בכל הדרכים הנכנסות לצומת מותקנים רמזורים המורים לנהגים האם לעצור (רמזור אדום) או לנסוע (רמזור ירוק). כשהרמזורים מהבהבים בצהוב יש להתנהג על פי הכללים של צומת בלתי מרומזר.

מעגל תנועה - במרכז הצומת ישנה דרך בצורת מעגל. כל הדרכים המגיעות לצומת משתלבות במעגל זה. זכות הקדימה היא לרכב הנמצא במעגל התנועה.

זכות קדימה בצומת מתורר

כאשר מופיעים התמרורים הבאים בצומת יש לפעול על פי הכללים הבאים:

- כאשר מופיע תמרור 'תן זכות קדימה' חובה לתת את זכות הקדימה לכל רכב הנמצא בצומת ומכל כיוון. ניתן לצאת רק כאשר הדרך מתפנה לחלוטין. כאשר יש תמרור 'זכות קדימה' והדרך פנויה אין חובה לעצור בצומת, וניתן להמשיך בנסיעה.

- כאשר מופיע תמרור 'עצור' חובה לעצור בצומת ולתת זכות קדימה לכל רכב. בניגוד לתמרור תן זכות קדימה, כשמופיע תמרור זה יש לעצור גם אם הדרך פנויה לחלוטין! על הנהג לעצור בסמוך (ולפני) קו העצירה.

זכות קדימה בצומת מתמרר

במידה ואין קו עצירה על הנהג לעמוד במקום בו ניתן לראות את כלל התנועה בצומת.

1. כאשר תמרור העצור מופיע מצדו הימני של הכביש ההוראה תקפה לכל הנתיבים מאותו הכביש.

2. במידה ותמרור העצור מוצב בצדו השמאלי של הכביש הוראתו תקפה רק עבור הפונים שמאלה בצומת.

זכות קדימה בצומת מתמרר

- כאשר מופיע תמרור 'מעגל תנועה' יש לתת תמיד זכות קדימה לכל רכב אשר נמצע בנסיעה במעגל התנועה.
- כאשר נהג מקבל את זכות הקדימה עליו לוודא כי זכות זו אכן ניתנה לו ע"י שאר הרכבים, כיוון שלעיתים ישנם בעלי רכבים אשר לוקחים את זכות הקדימה גם כאשר היא אינה שלהם, וגורמים לתאונות.

זכות קדימה בצומת מרומזר

כאשר צומת מסוים מרומזר יש לפעול על פי הכללים הבאים:

- אור אדום – עצירה והימנעות מכניסה לצומת. יש לעצור לפני קו העצירה. במידה ולא מופיע קו זה יש לעצור לפני מעבר החצייה. כאשר אין כלל סימונים על הכביש יש לעצור לפני הרמזור הקרוב.

- אור משולב אדום וצהוב – עצירה מוחלטת והתכוננות לנסיעה. מיד יופיע אור ירוק!

- אור ירוק – אישור לנסיעה ולפינוי הצומת במהירות. במקרה והצומת לא התפנתה אין להיכנס אליה גם כאשר האור ירוק.

זכות קדימה בצומת מרומזר

- אור ירוק מהבהב – ניתן להמשיך בנסיעה במהירות ולסיים לפנות את הצומת. במידה והרכב עדיין לא נכנס לצומת יש להתכוון לעצירה. מיד לאחר ההבהוב הירוק יופיע אור צהוב יציב.
- אור צהוב – יש לעצור לפני הצומת, במידה ולא ניתן יש לפנותה במהירות ובבטחה.
- אור צהוב מהבהב – במידה ואור זה מופיע באופן קבוע בצומת יש להאט ולנהוג על פי התמרורים המוצבים במקום.

כניסה לצומת

צומת הינו מקום מפגש של רכבים רבים הפונים לכיוונים שונים. כיוון שכך על נהג המגיע לצומת חלה החובה לבדוק אם הצומת פנוי כדי שיוכל להבטיח את חציית הצומת בבטחה.

כדי להקטין את הסיכון יש לפנות את הצומת כמה שיותר מהר.
לפני פנייה בצומת:

- יש לפנות אם הצומת פנוי – במידה ויש הולכי רגל או רכבים לנהוג על פי האיסורים וההגבלות החלות על רכבים בצומת (פניה מותרת מנתיב).
- יש לבדוק ולאותת על מנת להבהיר מה אנו מועדים לעשות.
- יש להתאים את מהירות הנסיעה לפנייה בסיבוב.

3 הרוגים בצומת תמרה

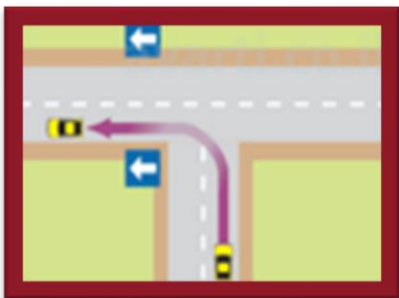
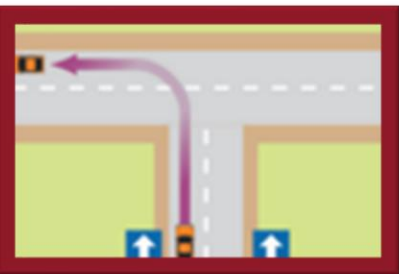

- תאונה שאירעה בכביש 79 באפריל 2016 בסמוך ליישוב סוללים שבעמק יזרעאל גרמה למותם של 3 בני אדם.
- מהמטרה נמסר כי התאונה אירעה בצומת קמץ לפני הכניסה לתמרה. בצומת ישנה אפשרות פניה שמאלה לכיוון העיר, נראה כי אחד הרכבים רצה 'לדלג' על התור בנתיב השמאלי ולכן הוא חצה את אי התנועה בדרכו לעיר.
- צומת תמרה נחשב ל"צומת אדום". תושבים רבים מהאזור הפגינו בעבר על כך שהופסקו עבודות התשתית שנועדו לשיפור הבטיחות בכביש. מנתוני עמותת "אור ירוק" עולה כי באזור אירעו בשנים 2016-2003 קרוב ל-300 תאונות דרכים שבהן נהרגו 24 בני אדם. באותן תאונות נפצעו קרוב לאלף בני אדם, כמאה מהם קשה.

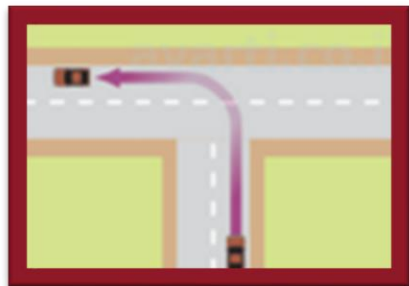
פניות בצומת - שמאלה

בניגוד לפנייה ימינה, כאשר פונים שמאלה ישנה חשיבות לסוג הכביש:

- פנייה מכביש חד סטרי לחד סטרי (נתיב אחד לכל כיוון) – יש לפנות מהנתיב השמאלי לנתיב השמאלי.
- פנייה מכביש חד סטרי (נתיב אחד) לכביש דו סטרי – פנייה מהנתיב השמאלי בכביש ממנו יוצאים אל הנתיב הימני של הכביש אליו נכנסים.
- פנייה מכביש דו סטרי לחד סטרי – יש להיצמד למרכז הכביש ממנו יוצאים ולהיכנס לנתיב השמאלי בכביש אליו פנינו.

פניות בצומת - שמאלה

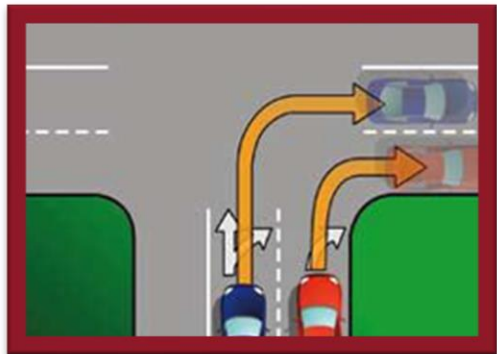

- פנייה מכביש דו סטרי לדו סטרי – יש להיצמד למרכז הכביש ממנו יוצאים (ולהימנע מכניסה לנתיב הנגדי) ובקשת רחבה להיכנס לנתיב הימני בכביש אליו פונים.

- פנייה מכביש דו סטרי לכביש דו סטרי בעל יותר מנתיב אחד – יש להיצמד למרכז הכביש ממנו יוצאים (להימנע מלחסום את הנתיב הנגדי) ולהיכנס למרכז הכביש מצדו הימני.

פניות בצומת - ימינה

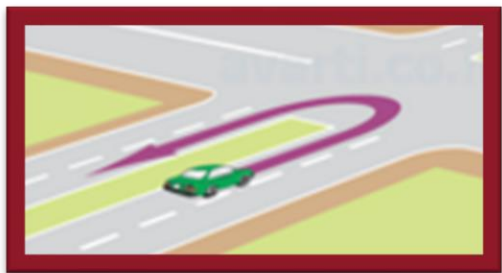
- כאשר רכב מעוניין לפנות ימינה בצומת, עליו לעשות זאת בצמוד לשפה הימנית של הכביש (אלא אם סומן אחרת).
 - גם כאשר מדובר בכביש חד סטרי וגם כאשר מדובר בכביש דו סטרי מיקום הפנייה ימינה יהיה תמיד בצד הימני של הכביש.
 - בכבישים בהם מסומנים מספר נתיבים לכיוון הימני ישנה אפשרות לבצע פנייה ימינה גם מנתיב אחר.
- סכנות במהלך הפנייה ימינה:
- במהלך הפנייה על נהג הרכב להתבונן במראות כדי להימנע מפגיעה ברוכבי אופנוע, רוכבי אופניים והולכי רגל.

פניות בצומת - פרסה

פניית פרסה מותרת מהנתיב השמאלי או מכל נתיב אשר לגביו אין איסור לפניית פרסה, כאשר שדה הראייה פתוח ואין סכנה לעוברים ושבים.

גם כאשר מוצב בצומת תמרור האוסר לפנות שמאלה מותר לבצע פניית פרסה כאשר הדרך פנויה.

ניתן לומר כי מותר לבצע פניית פרסה בכל צומת בה לא מופיע תמרור האוסר זאת. בכל מקרה הסיכון בביצוע פניית פרסה גדול, ומומלץ לוותר על פנייה זו במידה וישנה אפשרות אחרת.

מבדק עצמי

❖ לפניכם קוד QR. סרקו את הקוד באמצעות המכשיר הסלולארי* וענו על השאלות.

❖ כדי לערוך מבחן כיתתי ניתן ללחוץ על סמל ה-QR במצגת, הבחינה תפתח על גבי דפדפן המחשב.

* ניתן להוריד אפליקציה לסריקה באמצעות חיפוש בחנות האפליקציות של מכשירכם.